

SAMENWERKINGSPROTOCOL

AFSPRAKEN TUSSEN HET COLLEGE TARIEVEN GEZONDHEIDSZORG/ZORGAUTORITEIT IN OPRICHTING (CTG/ZAIO) EN DE DIRECTEUR-GENERAAL VAN DE NEDERLANDSE MEDEDINGINGSAUTORITEIT (NMA) OVER DE WIJZE VAN SAMENWERKING BIJ AANGELEGENHEDEN VAN WEDERZIJD'S BELANG.

CONSIDERANS

1. De in dit Samenwerkingsprotocol genoemde afspraken tussen het College tarieven gezondheidszorg/Zorgautoriteit in oprichting (hierna: CTG/ZAio) en de directeur-generaal van de Nederlandse Mededingingsautoriteit (hierna: de NMa) komen voort uit de gezamenlijke wens om de onderlinge samenwerking met betrekking tot economische ordening en toezicht in de zorgsector te regelen en transparant te maken.

2. CTG/ZAio is belast met de uitvoering en handhaving van wet- en regelgeving op het gebied van prestatie- en prijsregulering van de zorg in Nederland, zoals neergelegd in de Wet tarieven gezondheidszorg (WTG). De NMa is belast met de uitvoering en handhaving van algemene mededingingsregels, neergelegd in de Mededingingswet en in de artikelen 81, 82 en 84 van het EG-verdrag, en overige haar opgedragen taken.

3. Dit protocol biedt CTG/ZAio de mogelijkheid om beter te kunnen inspelen op hetgeen met de WTG, zoals gewijzigd bij de WTG ExPres en binnen de doelstellingen van de WTG, ten aanzien van gereguleerde marktwerking mede is beoogd: het bevorderen dan wel bewerkstelligen van liberalisering op het terrein van de prijsvorming in de gezondheidszorg. Een van de doelstellingen van de WTG is de doelmatige ordening van de zorg. Binnen deze doelstelling past onder meer de wijze van economische ordening, ongeacht de vraag of dit markt-, vraag- of aanbodgestuurde ordening betreft. De WTG geeft CTG/ZAio de bevoegdheid om door middel van het ontwikkelen en toepassen van instrumenten marktwerking op (bepaalde delen van) de zorgmarkt te bevorderen. Op dit terrein kunnen de bevoegdheden dan wel activiteiten, zoals het bepalen van een relevante markt en/of een positie van marktmacht, van CTG/ZAio die van de NMa beïnvloeden dan wel daarmee samenlopen.

4. Dit protocol bevat afspraken over de wijze van behandeling van aangelegenheden waarbij zowel de aan mededingingsgerelateerde activiteiten van CTG/ZAio op grond van de WTG, als de aan de zorgsector gerelateerde activiteiten van de NMa op grond van de Mededingingswet aan de orde zijn of kunnen zijn. Daarnaast bevat dit protocol afspraken over de wijze van behandeling van aangelegenheden waarbij CTG/ZAio begrippen uitlegt die worden gehanteerd bij de toepassing van de artikelen 24 en 88 Mededingingswet alsmede over de wijze van totstand-koming van algemene richtsnoeren voor consistente toepassing van mededingingsbegrippen.

5. Het protocol geeft mede invulling aan artikel 91 Mededingingswet en artikel 29c van de WTG, die betrekking hebben op de bevoegdheid van de NMa resp. CTG/ZAio om informatie met elkaar uit te wisselen.

6. Samenwerking tussen CTG/ZAio en de NMa bij de uitoefening van hun bevoegdheden kan de efficiëntie en de effectiviteit van de wetsuitvoering en wetshandhaving door CTG/ZAio en de NMa versterken. Het protocol is bedoeld om deze onderlinge samenwerking vorm te geven. De afspraken hebben onder meer tot doel om te bewerkstelligen dat CTG/ZAio en de NMa

- het nemen van besluiten bij complementaire en samenlopende bevoegdheden onderling afgestemd uitoefenen;

- een consistente uitleg geven aan begrippen uit het mededingingsrecht en maatregelen met mededingingseffecten op grond van de WTG in de zorgsector;
- elkaar consulteren ten aanzien van de afbakening van markten in de zorg, het vaststellen van de mate van effectieve mededinging op deze markten en de beoordeling van de vraag of op een dergelijke markt een machtspositie dan wel een positie van aanmerkelijke marktmacht bestaat;
- in voorkomend geval met elkaar overeenstemmende beleidsregels vaststellen;
- elkaar informatie verstrekken die voor elkaars functioneren van belang is met betrekking tot voornoemde punten;
- elkaar op verzoek met raad en daad bij staan;
- in voorkomend geval gezamenlijk optreden en/of gezamenlijk de communicatie verzorgen.

Over deze onderwerpen, en eventuele andere onderwerpen die het voorwerp van samenwerking tussen CTG/ZAio en de NMa vormen, worden, naast de algemene afspraken opgenomen in dit protocol, waar noodzakelijk nadere werkafspraken gemaakt.

I DEFINITIE SAMENLOOP VAN BEVOEGDHEDEN

Artikel 1

In dit Samenwerkingsprotocol wordt onder samenloop verstaan: Een situatie waarin de bevoegdheden van de NMa op grond van de Mededingingswet of Europese wet- en regelgeving, of de mogelijke toepassing daarvan, en de bevoegdheden van CTG/ZAio op grond van de WTG, of de mogelijke toepassing daarvan, ten aanzien van ondernemingen in de zorgsector, samenvallen dan wel kunnen samenvallen.

Artikel 2

Samenloop van bevoegdheden tussen CTG/ZAio en de NMa kan zich onder meer voordoen bij de (voorbereiding van de) door CTG/ZAio en de NMa, met inbegrip van eventueel daaraan voorafgaand toezicht en/of onderzoek, te nemen dan wel op te stellen: a (voorlopige) oordelen (met of zonder rechtsgevolg); b besluiten op aanvraag; c besluiten naar aanleiding van ambtshalve onderzoek; d beleidsregels; e consultatiedocumenten; indien en voorzover deze de zorgsector in het bijzonder betreffen.

II ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 3

1. CTG/ZAio en de NMa zullen bevorderen dat, ingeval in een zaak op grond van de WTG maatregelen zijn getroffen die effect hebben op de mededinging, belanghebbenden zich in het kader van de handhaving van die maatregelen wenden tot CTG/ZAio. Deze mededingingsbevorderende maatregelen in de zorg worden primair beheerst door de betreffende bevoegdheden daarvoor in de WTG.

2. In zaken waarbij de toepassing van bevoegdheden op grond van de Mededingingswet dan wel de WTG afhankelijk is gesteld van het hebben van een machtspositie door een onderneming die werkzaam is in de zorgsector kan er een samenloop bestaan tussen de bevoegdheden van de NMa en de bevoegdheden van CTG/ZAio.

3. Het is niet wenselijk dat de uitoefening van deze samenlopende bevoegdheden leidt tot tegenstrijdige besluiten dan wel resultaten. CTG/ZAio en de NMa treden daarom in overleg over de wijze van behandeling van zaken waarbij samenloop mogelijk aan de orde is.

4. Ingeval er sprake is van samenloop als bedoeld in het tweede lid past het CTG/ZAio, voor zover mogelijk eerst de bevoegdheden toe die het op grond van de WTG heeft, alvorens de NMa de hem ten dienste staande bevoegdheden op grond van de Mededingingswet toepast, tenzij er een redelijk vermoeden is van misbruik van economische machtspositie. Indien er een redelijk vermoeden is van misbruik van economische machtspositie is de NMa exclusief bevoegd van de zaak kennis te nemen. CTG/ZAio en NMa overleggen over de op te leggen maatregelen.

5. Van de primaire inzet van WTG-bevoegdheden zoals neergelegd in lid 4 kan worden afgeweken, indien CTG/ZAio of de NMa na overleg gezamenlijk tot het oordeel komen dat een zaak op basis van de effectiviteit van het wettelijke instrumentarium en/of uit efficiëntie en/of andere overwegingen beter door de NMa of door NMa en CTG/ZAio gezamenlijk kan worden behandeld.

6. Indien NMa of CTG/ZAio gedurende de parallele uitoefening van bevoegdheden in onderling overleg tot de conclusie komen dat het onderzoek op basis van effectiviteit van het wettelijke instrumentarium en/of uit efficiëntie overwegingen beter door de één dan door de ander kan worden voortgezet, treedt die ander alsnog terug en staakt verdere behandeling.

7. Het vijfde en zesde lid zijn niet van toepassing bij een redelijk vermoeden van misbruik van economische machtspositie.

III TAAKVERDELING EN VERWIJZING

Artikel 4 Doorverwijzing

Indien een aanvrager zich richt tot CTG/ZAio of de NMa en het blijkt dat de toezichthouder tot wie de aanvrager zich heeft gericht niet bevoegd is en de andere toezichthouder mogelijk wel, zendt CTG/ZAio respectievelijk de NMa de aanvraag conform artikel 2:3 van de Algemene wet bestuursrecht onverwijld door aan de andere toezichthouder, onder mededeling daarvan aan de aanvrager.

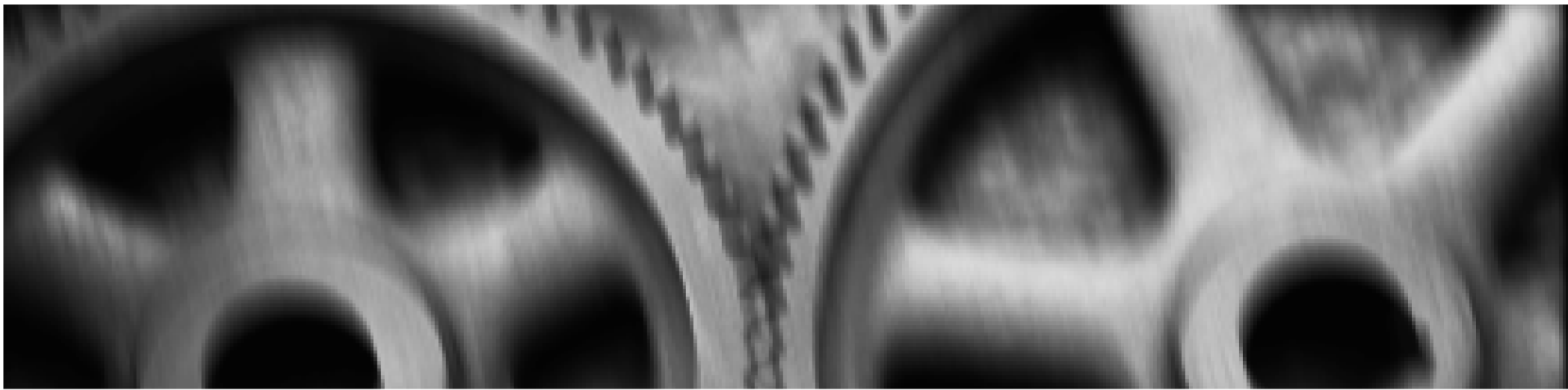
Artikel 5 Aanvraag ingediend bij /ambtshalve optreden door de NMa

Indien uitsluitend bij de NMa een verzoek wordt ingediend om op te treden tegen (gesteld) misbruik van een economische machtspositie in de zorgsector of wanneer er aanleiding bestaat ambtshalve op te treden tegen misbruik van een economische machtspositie in de zorgsector, stelt de NMa CTG/ZAio daarvan op de hoogte.

Artikel 6 Aanvraag ingediend bij / ambtshalve optreden door CTG/ZAio

1. Indien uitsluitend bij CTG/ZAio een verzoek wordt ingediend om gebruik te maken van zijn bevoegdheden in de zorgsector of wanneer er aanleiding bestaat ambtshalve op te treden, waarbij mogelijk sprake is van samenloop, stelt hij de NMa van de aanvraag op de hoogte.

2. Indien de aanvraag naar het oordeel van en na overleg tussen beide toezichthoudende instanties op basis van effectiviteit van

het wettelijke instrumentarium en/of uit efficiëntie overwegingen beter door de NMa kan worden behandeld, wordt met instemming van de aanvrager, de aanvraag naar de NMa gezonden met het verzoek deze in behandeling te nemen en staakt CTG/ZAio de behandeling.

Artikel 7 Dubbele aanvraag

1. Wanneer zowel bij de NMa als bij CTG/ZAio een aanvraag is ingediend waarbij sprake is of kan zijn van samenloop als bedoeld in artikel 3, informeren zij elkaar over deze aanvragen, treden zij in overleg en stemmen zij de wijze van behandeling met elkaar af.

2. In geval van een dubbele aanvraag zullen NMa en CTG/ZAio elkaar binnen een termijn van zes weken (met in uitzonderlijke situaties en in onderling overleg de mogelijkheid tot verlenging van deze termijn) informeren of hij voornemens is om binnen een redelijke termijn zelf op te treden op grond van zijn eigen bevoegdheden.

3. Zolang één van beide toezichthoudende instanties een zaak in behandeling heeft, neemt de ander een aanvraag in dezelfde zaak of een deel van deze zaak in beginsel alleen na onderling overleg (verder) in behandeling indien dit door een verschil in wettelijk kader wordt gerechtvaardigd.

IV GEZAMENLIJKE BEHANDELING

Artikel 8

1. Zaken van groot gezamenlijk belang bereiden CTG/ZAio en de NMa gezamenlijk voor ieder voor zijn eigen bevoegdheden. CTG/ZAio en de NMa kunnen hiervoor een gezamenlijk behandelteam samenstellen. Het behandelteam doet een voorstel voor te nemen besluit(en) of de te verrichten handeling(en).

2. Indien NMa of CTG/ZAio na overleg in het behandelteam tot de conclusie komt dat op basis van effectiviteit van het wettelijke instrumentarium of uit efficiëntie overwegingen handhaving beter door de andere toezichthouder kan plaatsvinden, laat hij die handhaving over aan desbetreffende toezichthouder met inachtneming van artikel 3.

V INTERPRETATIE VAN BEGRIPPEN

Artikel 9

1. Begrippen uit het algemene mededingingsrecht en medediningsgerelateerde begrippen uit de WTG, zullen door CTG/ZAio en de NMa op consistente wijze worden uitgelegd. De NMa en CTG/ZAio consulteren elkaar over de wijze van uitleg van begrippen. Binnen zes weken (met in uitzonderlijke situaties en in onderling overleg de mogelijkheid tot verlenging van deze termijn) na consultatie van de andere toezichthoudende instantie zal door de toezichthoudende instantie zijn oordeel ten aanzien van deze wijze van uitleg gegeven worden. Indien niet binnen deze termijn een oordeel is gegeven, wordt een consistente uitleg geacht te bestaan.

2. Bij verschil van inzicht omtrent de juiste uitleg van bepaalde mededingingsbegrippen richt CTG/ZAio zich naar de uitleg van begrippen die de NMa hanteert in het kader van de toepassing van het mededingingsrecht.

3. NMa en CTG/ZAio kunnen algemene richtsnoeren respectievelijk beleidsregels voor de uitleg van bepaalde mededingingsbegrippen vaststellen ten behoeve van de consistente uitleg van die begrippen.

VI SPOEDMAATREGELEN

Artikel 10

1. Indien CTG/ZAio of de NMa, met betrekking tot een zaak waarop dit protocol ziet, verzocht wordt een spoedmaatregel te treffen

dan wel voornemens is ambtshalve een spoedmaatregel te treffen, consulteert deze de ander binnen een week over dit voornemen.

2. Bij spoedmaatregelen geldt onverkort hoofdstuk III "Taakverdeling en Verwijzing" van dit samenwerkingsprotocol, waarbij wordt aangegeven dat bij de termijnstelling de spoedeisendheid van het geval in acht wordt genomen. De geconsulteerde toezichthoudende instantie zal in voorkomende gevallen er naar streven binnen een termijn van één week reactie te geven.

VII ADVIES OVER MARKTAFBAKENING EN BEPALEN VAN MACHTSPOSITIE DAN WEL EEN POSITIE VAN AANMERKELIJKE MARKTMACHT

Artikel 11

1. CTG/ZAio en de NMa consulteren elkaar wederzijds wanneer zij in het kader van uitoefening van de hun bij of krachtens de wet opgedragen bevoegdheden deelmarkten van de zorg moeten afbakenen dan wel de mate van effectieve mededinging in een deelmarkt van de zorg moeten analyseren, met inbegrip van de vraag of een marktpartij een machtspositie dan wel een positie van aanmerkelijke marktmacht heeft. De begrippen effectieve mededinging, machtspositie en aanmerkelijke marktmacht zullen daarbij door CTG/ZAio en de NMa op consistente wijze worden uitgelegd.

2. Binnen zes weken na consultatie van de andere toezichthoudende instantie (met in uitzonderlijke situaties en in onderling overleg de mogelijkheid tot verlenging van deze termijn) zal door de toezichthoudende instantie zijn schriftelijk oordeel ten aanzien van de betreffende analyse gegeven worden.

3. De termijnen gesteld in lid 2 van dit artikel gelden niet in concentratiezaken. Bij concentratiezaken in de zorgsector stelt de NMa CTG/ZAio direct op de hoogte van de concentratiemelding, het besluit daarop en vergunningaanvraag. NMa stelt een passende termijn voor een reactie van CTG/ZAio.

4. De adviserende autoriteit maakt zijn advies niet openbaar dan nadat de autoriteit aan wie het advies wordt uitgebracht het besluit, waarover het advies is gegeven, heeft genomen.

5. Indien naar mening van de adviserende autoriteit zich geen substantiële wijziging heeft voorgedaan in de marktomstandigheden na een vorig advies hoeft geen nieuwe consultatie plaats te vinden.

VIII UITWIJSELING VAN INFORMATIE

Artikel 12

1. Op de uitwisseling en verstreking van informatie tussen de NMa en CTG/ZAio ziet respectievelijk artikel 91 Mededingingswet en artikel 29c WTG.

2. Informatie over een onderneming, welke in verband met enige werkzaamheid ten behoeve van de uitvoering van de eigen wettelijke taken zijn verkregen, zullen door CTG/ZAio en de NMa wederzijds aan elkaar worden verstrekt, indien die informatie noodzakelijk is voor de uitoefening van de taken van de andere toezichthoudende instantie en wettelijke bepalingen hieraan niet in de weg staan.

3. CTG/ZAio en de NMa informeren elkaar over zaken en ontwikkelingen die voor elkaars functioneren van belang zijn.

4. CTG/ZAio voorziet de NMa van informatie over gedragingen in de zorgsector die mogelijkwerijs kunnen leiden tot optreden tegen misbruik van een economische machtspositie in de zin van artikel 24 Mw.

5. De NMa en CTG/ZAio informeren elkaar over zaken betreffende de zorgsector welke in overleggen met andere autoriteiten aan de orde komen, voor zover deze van betekenis zijn of kunnen zijn voor de uitoefening van de bevoegdheden van CTG/ZAio

respectievelijk de NMa en deze informatie uitwisseling is toegestaan.

6. CTG/ZAio en de NMa behandelen de van elkaar ontvangen informatie als vertrouwelijk, voor zover dit uit de aard van de informatie voortvloeit. De gegevens worden slechts gebruikt voor het doel waarvoor ze aan de ander zijn verstrekt.

7. De bovenstaande verplichtingen gelden niet voor informatie die door de NMa is verkregen in verband met de uitvoering van de Richtsnoeren Clementietoezegging met betrekking tot het opleggen of verminderen van geldboeten in zaken ingevolge de artikelen 6, juncto 56, 57 en 62 Mededingingswet (Staatscourant 122 van 1 juli 2002).

8. Bovenstaande verplichtingen gelden niet voor informatie verkregen door de NMa op grond van Verordening 1/2003 (Verordening (EG) Nr. 1/2003 van de Raad van 16 december 2002 betreffende de uitvoering van de mededingingsregels van de artikelen 81 en 82 van het Verdrag, PbEG L 1 van 04-01-2003).

IX OVERIGE

Artikel 13

1. CTG/ZAio en de NMa zullen elkaar op basis van hun eigen deskundigheid op verzoek met raad en daad bijstaan.

2. De NMa en CTG/ZAio kunnen in elkaars (ambtshalve) onderzoeken over en weer als deskundige in de zin van artikel 5:15, derde lid, Awb optreden. Daartoe stellen zij elkaar op verzoek en voor zover mogelijk mensen en middelen beschikbaar.

3. Ieder kwartaal, of zoveel vaker als nodig is, vindt overleg plaats tussen de directeur-generaal van de NMa en de voorzitter van CTG/ZAio.

X AANPASSINGEN EN WIJZIGINGEN

Artikel 14

1. Het protocol kan in onderling overleg tussentijds worden aangepast of aangevuld en zal in overeenstemming worden gebracht met eventuele wetswijzigingen.

2. Jaarlijks wordt door CTG/ZAio en de NMa gezamenlijk bekeken of een aanpassing van dit protocol noodzakelijk is. Hierbij wordt in het bijzonder gekeken naar de realisatie van de gestelde doelen en naar de praktische werkbaarheid van hetgeen in het protocol is vastgelegd en de wenselijkheid om dit protocol aan te vullen met in de praktijk gebleken nuttige werkafspraken en beleidsregels.

Dit protocol is aan de Europese Commissie en de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport alsmede de Minister van Economische Zaken gezonden en wordt gepubliceerd in de Staatscourant. Dit protocol is tevens te vinden op de websites van CTG/ZAio en de NMa.